

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

**„ЗЛОУПОТРЕБА И ПОДСТРЕКАВАЊЕ КОНФЛИКАТА
ИЗМЕЂУ ММА БОРАЦА У СВРХУ ПРОМОЦИЈЕ БОРБИ И
ОСТВАРИВАЊА ПРОФИТА – СТУДИЈА СЛУЧАЈА“**

Мастер рад

Студент:

Милојевић Немања

Ментор:

Ван. проф. др Сандра Раденовић

Београд, 2021.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

**„ЗЛОУПОТРЕБА И ПОДСТРЕКАВАЊЕ КОНФЛИКАТА
ИЗМЕЂУ ММА БОРАЦА У СВРХУ ПРОМОЦИЈЕ БОРБИ И
ОСТВАРИВАЊА ПРОФИТА – СТУДИЈА СЛУЧАЈА“**

Мастер рад

Студент:

Милојевић Немања

4020/2020

Ментор:

Ван. проф. др Сандра Раденовић

Чланови комисије:

Ред. проф. др Горан Касум

Доц. др Милош Марковић

САЖЕТАК

Социологија спорта представља друштвену и емпиријску науку која се бави проучавањем утицаја друштвених појава на спорт, дефинишући његову друштвену функцију и позицију, као и утицаја самог спорта на друштво, његове чиниоце и елементе (Раденовић, С. 2014).

Спорт можемо одредити као један од друштвених феномена са свим својим карактеристикама, специфичностима, позитивним и негативним факторима. Префесионализацијом спорта, он постаје примарно занимање, и егзистецијално решење, не само за саме спортисте, већ и за људе који се директно не такмиче, али су неизоставни део и фактор сваке спортске организације. Као и сви друштвени феномени, спорт са собом носи позитивне и негативне факторе који га одређују и чине мање или више: друштвено прихватљивим, популарним и масовним, етички и морално исправним и здравствено усмереним.

Нарочито изражена потреба да се од спортске приредбе прави комерцијални спектакл налази се у економски исплативим борилачким дисциплинама као што су: бокс, бокс без рукавица, и мешовите борилачке вештине (енгл. Mixed Martial Arts (ММА)).

У циљу промоције мечева, промотерске организације, зависне искључиво од економске добити коју мечеви доносе, подстрекују и допуштају вербално насиље и конфликте између такмичара, који у неким случајевима прелазе границе етике понашања у оквиру самог спорта и друштвено прихватљивих норми. Под насиљем у спорту подразумевамо сваку реч или поступак спортисте, тренера, судије, родитеља, гледаоца или неког другог учесника у спортској активности који наноси повреду онима који су укључени у спортску активност.

У овом раду обрађена је студија случаја, са префиксом конфликта који се одиграо између бораца лаке категорије унутар УФЦ организације, Хабиба Нурмагомедова и Конора МекГрегора, који се показао као значајан догађај, и пример како се у промоцији борби, услед преласка етичке, друштвене, и зашто не рећи моралне норме и границе, дошло до низа негативних друштвених последица, и негативне промоције ММА заједнице.

Прикупљањем, систематизацијом објективних чињеница, даљом критичком анализом података, утврђена је и делимична одговорност саме промотерске куће. Уочене су и последице по саме актере конфликта, њихове каријере и тренутне позиције у актуелним спортско-друштвеним околностима.

Кључне речи: насиље, спорт, ММА, Хабиб Нурмагомедов, Конор МекГрегор, етика, подстрекавање.

SUMMARY

Sociology of sport is a social and empirical science that deals with the study of the impact of social phenomena on sport, defining its social function and position, as well as the impact of sport itself on society, its factors and elements.

We can define sport as one of the social phenomena with all his characteristics, specifics, positive and negative factors. With the professionalization of sports, it becomes a primary occupation, and an existential solution, not only for the athletes themselves, but also for people who do not compete directly, but are an indispensable part and factor of every sports organization. Like all social phenomena, sport carries with it positive and negative factors that determine it and make it more or less: socially acceptable, popular and mass, ethically and morally correct and health-oriented.

A particularly pronounced need to turn a sporting event into a commercial spectacle is found in economically viable martial arts such as boxing, boxing without gloves, and mixed martial arts (MMA).

In order to promote matches, promotional organizations, dependent exclusively on the economic benefits that matches bring, incite and allow verbal violence and conflicts between competitors, which in some cases exceed the limits of ethics of conduct within the sport itself and socially acceptable norms. By violence in sport we mean any word or action of an

athlete, coach, judge, parent, spectator or any other participant in a sporting activity that inflicts injury on those involved in the sporting activity.

This work deals with a case study, with a prefix of the conflict that took place between lightweight fighters within the UFC, Habib Nurmagomedov and Conor McGregor, which proved to be a significant event, and an example of how to promote fighting due to ethical, social, and why not say moral norms and boundaries, there have been a number of negative social consequences, and negative promotion of the MMA community.

By collecting, systematizing objective facts, further critical analysis of data, the partial responsibility of the promoter house itself was determined. Consequences for the actors of the conflict, their careers and current positions in the current sports and social circumstances were also noticed.

Key words: violence, sports, MMA, Habib Nurmagomedov, Conor McGregor, ethics, incitement.

Садржај

1. УВОД.....	7
2. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР РАДА.....	9
3. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ЗАДАЦИ РАДА.....	10
3.1. ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА.....	10
3.2. ЦИЉ РАДА.....	10
3.3. ЗАДАЦИ РАДА.....	11
4. МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА.....	11
5. ПОЈАМ ММА.....	12
5.1. ИСТОРИЈА ММА.....	13
5.2. ЕТИКА ММА.....	14
5.3. УФЦ ОРГАНИЗАЦИЈА.....	18
6. СТУДИЈА СЛУЧАЈА.....	21
6.1. КОНОР МЕКГРЕГОР.....	21
6.2. ХАБИБ НУРМАГОМЕДОВ.....	24
6.3. ИСТОРИЈА КОНФЛИКТА.....	27
7. РЕЗУЛТАТИ СА ДИСКУСИЈОМ.....	35
8. ЗАКЉУЧАК.....	40
9. ЛИТЕРАТУРА.....	42
9.1. ИЗВОРИ СА ИНТЕРНЕТА.....	43

1. УВОД

Савремени спорт, као никада пре, представља упечатљив пример неолибералног капитализма и индустријализованог бизниса забаве, са елементима спектакла. Све што економско тржиште захтева од спорта, спорт безусловно даје и уступа, без обзира на негативне последице како на саме спортисте и спортску заједницу, тако и на конзументе односно публику и гледаоце.

Као интегрални део физичке културе, од физичког васпитања и рекреације модерни спорт одвојен је потребом да се задовољи тржиште новца који се остварује кроз спортске манифестације, често главним критеријумом успеха и основним циљем деловања спортске делатности (Раденовић, С. 2015). Спортисти као актери, вођени идеалима и љубављу према одређеним спортским дисциплинама, често су неприпремљени за законе и правила која важе у професионалном у спорту. У жељи да промене свој и животе својих породица, спортисти крећу у ту неизвесну авантуру где успех не зависи само од њихових способности и вештина, већ и од разних других фактора: говорног подручја из кога долазе, медијске атрактивности, популарности на друштвеним мрежама, привлачности спонзорима, сарадљивости и послушности према надређеним структурама, атрактивности у извођењу и понашању итд. Индивидуални борилачки спорт попут ММА је прави пример данашњег стања и пројекције спорта као таквог.

Приватна организација УФЦ - (Ultimate Fighting Championship) представља кровну организацију на глобалном нивоу у свету ММА, и компанију са највећим утицајем у свету “слободне борбе“, како у материјалном тако и у спортско - такмичарском смислу. Сви трендови, утицајни спонзори, промене на разним нивоима, начин пословања и промовисања борби, вредности и критеријуми понашања бораца, крећу и завршавају се у УФЦ-у.

У циљу промоције борби готово увек је присутно вербално насиље између бораца, уз несанкционисани приступ компаније односно промотерске куће. Тржиште и публика траже такву врсту увода у саму спортску манифестацију, јер чини ситуацију напетом, неизвесном и непредвидивом. Нико не зна у ком смеру ће такав вид конфликта одвести

два супарника, и ко ће у том “рату“ однети победу и остварити психолошку предност пре саме борбе.

Борци са енглеског говорног подручја су у почетној и великој предности у односу на борце који се елементарно служе тим језиком или га уопште не користе.

Користећи пример студије случаја који представља централни проблем који овог рада, потребно је извући поуке и наћи предлог решења проблема који је настао конфликтом два борца, јер је утицај који уживају актери овог сукоба огроман, и наслућује могућности промена које ће цео ММА, ставити на место спортова у којима се уважава и поштује противник, етика спорта, моралне, етичке и друштвене вредности.

2. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР РАДА

Конфликти присутни у модерном спорту, настали услед непостојања пристојног, вербално уважавајућег, етички исправног комуникационог односа између спортиста, нарочито у оквиру борилачких спортова, довели су до низа отворених питања. Где су границе које се не смеју прелазити? Које теме нису за промотивни садржај? Какав однос и позицију треба да заузме промотерска организација? Да ли треба радити на превенцији и контроли вербалног конфликта, или га треба у циљу боље промоције борби подстрекавати? Битно је одредити смер кретања спорта у будућности, дубље заронити у проблеме који су саставни део њега као планетарног феномена и представити потенцијална решења. Део тих решења проблема пренаглашеног вербалног конфликта и етике самог ММА биће дат у овом раду као допринос досадашњим сличним истраживањима на сродне теме насиља у спорту, вербалног насиља, и злоупотребе спортиста у сврху остваривања додатног профита.

У научним, као и стручним круговима и литератури постоји одређен број радова који се бави конфликтима у области спорта, као и вербалној агесији (Dixon, 2007; Omine, 2017), али су мање познати радови који се баве детаљно проблематиком промоције ММА борби, конфликтима који настају пре саме борбе, приликом промоције борбе, а у овом случају и након саме борбе. На тему коришћена вербалног насиља у спорту, или енг. ("trash-talk"), постоји истраживање, на основу анализе садржаја друштвених мрежа, какав утицај оставља на саме борце, гледаност и приходе које компанија тим путем остварује. (Tereso, D. S. 2019). Борбе које су генерисале већу драму између бораца, привукле су више пажње медија и публике, самим тим и биле економски исплативије. Проблем је што је и код публике дошло до повећања негативне и вулгарне комуникације на друштвеним мрежама, као фактор такве промоције борбе. Делује да је закључак логичан, међутим нема говора о улози организатора у подизању тензија између бораца. Пошто је реч о спорту и догађају новијег доба и датума, извори који ће се користити су већином снимљени материјали познатих ММА и спортских медија и портала¹,

---

¹ All Things MMA (2018.) (*Conor McGregor vs Khabib Nurmagomedov UFC 229: A Timeline of Bad Blood*) Преузето 14. јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=XoVwrzr9u7s>

као и научни радови који су делимично обрадили тему насиља у медијској промоцији ове борбе (Septiana, 2019).

3. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ЗАДАЦИ РАДА

3.1. Предмет истраживања

Проблем злоупотребе и подстрекавања конфликта између бораца пре самих мечева не спада у проблематику спорта новијег доба. Одувек је циљ промотерских компанија био да направи што већи профит на конту заинтересованости гледалаца за одређен спортски догађај. Да би позорност била већа потребно је направити мали увод у сукоб, некад је то монтиран, договорен конфликт, а некада је то конфликт са изливима расне, етничке, религијске нетрепелљивости. Предмет овог рада је случај између Хабиба Нурмагомедова и Конора МекГрегора који је превазишао свакако све досадашње у ММА спорту, и који би могао да промени ставове и понашање бораца и промотера у будућим промотивним активностима приликом организовања мечева.

3.2. Циљ рада

Циљ овог рада је истражити и дати приказ настанка и развоја конфликта између Хабиба Нурмагомедова и Конора МекГрегора, прерастање овог конфликта из вербалног у верски, социјални, породични, физички, као и улогу и повезаност саме промотерске куће (УФЦ) у подстрекавању и злоупотреби њиховог конфликта у циљу промовисања борбе и остваривања профита. Кроз презентовање чињеничног стања и

редоследа догађаја утврдити да ли постоји одговорност УФЦ-а у појачавању тензија између бораца, и у прерастању овог конфликта изван спортских, етичких и друштвено прихватљивих оквира, с обзиром на то да је ово пример борбе која је остварила највећи профит и продају ППВ преноса широм света.

3.3. Задачи рада

1. Дефинисати појам и етику ММА као спортске дисциплине.
2. Представити ко су Хабиб Нурмагомедов и Конор МекГрегор.
3. Представити историју њиховог конфликта, и утицај истог на ММА заједницу.
4. Утврдити утицај и одговорност УФЦ-а, у подтрекавању тог конфликта, и стављање ситуације ван контроле, зарад остваривања рекордног прихода.
5. Образложити последице конфликта између Хабиба и Конора, уз приказ њихове садашње позиције.
6. Дати предлог решења за сличне ситуације у будућности, уз мере превенције и едукације садашњих и будућих генерација бораца.

4. МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА

Приликом израде овог рада биће коришћен метод теоријске анализе, и историјски метод са свим својим фазама:

1. Прикупљање и систематизација историјским чињеница
2. Проучавање извора и критичка анализа истих
3. Генерализација прикупљених података
4. Експозиција

5. ПОЈАМ ММА

Мешовите борилачке вештине (енгл. Mixed Martial Arts (ММА), слободна борба, представља модерни, “хибридни“ борилачки спорт који укључује, имплементира технике из различитих борилачких дисциплина: бокса, рвања, џудоа, џуџицуа, каратеа, тајландског бокс итд.). Иако су га критичари у почетку прогласили за брутални, насилни спорт без правила, ММА је постепено створио имиџ популарног и прихватљивог спорта, и сада се истиче као један од најбрже растућих спортова за гледаоце у раном 21. веку².

Правила дозвољавају употребу борилачких техника из стојећег става, рвачке технике и борбу у партеру, и клинч позиције. Борци се такмиче најчешће у осмоугаоном рингу (Октагон), који је ради бољег пласирања техника, и сигурности такмичара, оивичен жичаном оградом. Димензије октагона су 9м * 9м, или 7.6м * 7.6м, борци наступају без мајице, у шортсевима, са фокусираним, отвореним рукавицама од 4 унце. Судија у октагону је задужен за поштовање и спровођење правила, уз, активно учешће током трајања меча (у случају прекида, повреда, или нарушавања правила, прекида или зауставља меча). Мечеве бодују три судије изван октагона, по боксерским бодовним скалама. Борбе трају три рунде по пет минута, осим борби за појас, или главних борби на програму које трају пет рунди по пет минута. Меч се може победити на бодове: једногланом одлуком, подељеном одлуком, већинском одлуком. Затим прекидом услед нокаута једног од такмичара, техничким нокаутом, повреде услед које није могуће наставити меч, приморавањем на предају неком од техника у партеру или стојећем ставу, бацањем пешкира из угла једног од бораца³.

Иако на изглед делује да су то борбе без правила, у реалности није тако. Навешћу део забрањених техника и поступака који могу да суспендују борце и да победу освоји противник, или да се меч прогласи неважећим. Забрањено је било какво чупање, штипање и гребање противника, ударци отвореним прстима према очима противника, ударци у гениталије, пласирање удараца ногама у главу док је противник коленима

---

² Википедија (2010.) (*Мешовите борилачке вештине*) Преузето са сајта 15. августа 2021. године https://sr.wikipedia.org/wiki/Мешовите_борилачке_вештине

³ UFC official website Преузето 18. августа 2021. године <https://www.ufc.com/>

ослоњен на подлогу, или рукама додирује подлогу, ударци ногом у главу док је противник на поду, ударци лактом техником „12-6“, са горње позиције у партеру, итд.

5.1. Историја ММА

У историји човечанства свака од древних цивилизација имала је једну своју вештину борења „голим рукама“. У борби за егзистецијални опстанак, или за престиж међу друштвеним, племенским чиниоцима, од почетка цивилизације је било важно ко је „најјачи“ члан у борби са и без оружја. Највероватније ће бити да је прапочетак мешовитих борилачких вештина у античком спорту тог времена, под именом панкратион. Антички Грци су 648. године пре нове ере, спорт панкратион увели на Олимпијске игре. Реч панкратион је комбинација две грчке речи „пан“, која значи све, и „кратос“, која значи моћ или снага. У питању је прилично добар опис самог спорта, пошто је у питању била комбинација бокса и рвања.

Спорт је имао само два правила: без уједања и копања очију, мада су и ове технике биле дозвољене код Спартанаца. Мечеви су се завршавали једино ако би један од такмичара остао без свести, или ако би се предао подизањем руке. Често би ове борбе трајале сатима, а понекад су се завршавале смрћу једног, или оба такмичара. Овај спорт је постао најпопуларнији догађај на Олимпијским играма, и у читавој Грчкој.

Прва документована употреба термина „мешовите борилачке вештине“ је била у прегледу догађаја „УФЦ 1“, који је написао телевизијски критичар Хауард Розенберг (Howard Rosenberg) 1993. године. Води се текућа дебата о томе ко је заправо сковао овај термин⁴.

Током прве половине 20. века, разна такмичења мешовитог борилачког стила су се одвијала широм Јапана, Тајвана, и у земљама четири азијска тигра.

---

⁴ Rosenberg, Howard (1993). („*Ultimate' Fight Lives Up to Name*”) Los Angeles https://web.archive.org/web/20111106201949/http://articles.latimes.com/1993-11-15/entertainment/ca-57200_1_ultimate-fighting-championship

У Бразилу је постојао спорт под именом “вале тудо“, у коме се такмичили борци из различитих стилова борбе уз мали број, или без правила⁵.

Породица Грејси је била позната по учешћу у вале тудо мечева, као начина промовисања њиховог сопственог бразилског цијуџицу стила. У првој половини 20. века, браћа Хелио и Карлос Грејси, покренули су своју школу (Бразилског) цијуџицуа, омасовили и популаризовали борилачки спорт у Бразилу. Њихови наследници су данас уважени чланови ММА заједнице широм света. Хелиов син, Ројс Грејси, победник је првог турнира „УФЦ 1“, одржаног у Денверу, Колорадо САД, 1993. године (Grant, Т.Р, 2012).

Од тада, па до данас, ММА је прешао огроман пут од борби где је било дозвољено све осим копања очију и уједања, до једне легитимне спортске дисциплине. Борци у почетку нису били у већини случајева трениране атлете, већ људи који су волели слободну борбу и учешће у истој. Нису постојале тежинске категорије, већ једна апсолутна категорија. Данас је немогуће бавити се овим спортом на нивоу УФЦ-а, а да посвећености тренингу и техничкој-тактичкој обуци није на професионалном нивоу. Цела та еволуција, може показати кроз пример да је ММА чак био забрањен у већини држава САД-а, да су политичке структуре биле против одржавања таквих такмичења, а данас су радо виђени посетиоци највећих догађаја у свету ММА, и примају у званичне посете победнике важних мечева⁶.

5.2. Етика ММА

Етика спорта је дисциплина која припада филозофији спорта, и делом се изучава у социологији спорта. Она гледа на спорт у широком опсегу, као општа етика која се односи на спорт са свим његовим импликацијама, те настоји да проблем спорта сагледа са свих његових добрих, али и проблематичних становишта.

---

⁵ Википедија (2010.) (*Мешовите борилачке вештине*) Преузето са сајта 15. августа 2021. године https://sr.wikipedia.org/wiki/Мешовите_борилачке_вештине

⁶ Britannica (2019.) (*Mixed martial arts (MMA)*) Преузето са сајта 14. Јула 2021. године. (<https://www.britannica.com/sports/mixed-martial-arts>)

Она се у суштини не тиче само спортске праксе и са њом повезане спортске етике, већ захвата и подручје развоја спортисте и свих инволвираних у спорт, етике људских врлина пожељних у спорту, па различите економске, здравствене, социјалне, психолошке, верске и биоетичке импликације. Набројани елементи и подручја чине етику спорта оним што она јесте, засебна дисциплина са прецизно одређеним називом. (Škerbić, 2019.)

Пре него пређемо на саму етику ММА као спортске дисциплине, дефинисаћу термин социологије спорта, као битан сегмент расправе о било каквој спортској дисциплини са аспекта теоријског и филозовског приступа.

Социологија спорта јесте научна дисциплина, односно грана социологије која се бави изучавањем односа између друштва и спорта. Она испитује како култура и вредност људи утичу на спорт и обрнуто, као и утицај спорта на главне сфере друштва као што су политика, медији, економија, религија, раса итд. (Setta, 2015, 58).

У погледу етике ММА, отварају се многобројна питања, недоумице, које овај екстремни спорт морају да преиспитају од самог почетка, садашњег тренутка и будуће позиције.

Прво етичко питање везано за овај спорт је насиље које се испољава на сваком мечу. Ово је екстреман, насилан спорт, у коме је могуће победити противника на начине који га могу озбиљно озледити, на крају крајева и усмртити. Од почетка модерног ММА, правила су била брутална, и крајње неприхватљива да би се уопште говорило о спортској дисциплини. Многи су активно негирали да је реч о озбиљној спортској дисциплини, називали га циркусом и варварском представом, која никада неће доживети глобални комерцијални успех. ММА је успео у почетку да се инфилтрира само у културолошким срединама где су борилачки спортови национални спортови, попут Јапана, делимично Бразила и једног дела САД-а. Еволуирањем, променом правила, преузимањем тржишта од стране УФЦ-а, укључивањем спонзора и масовних и утицајних спортских медија ЕСПН-а, укључивањем женских категорија, дошло се на данашњу позицију, где се не говори доминантно о бруталности и насиљу у ММА, прича је разводњена и преусмерена на друге теме. Пун погодак је било увођење женских борби, које су допринеле да се не говори више само о мушком бруталном и грубом спорту без правила и етике, већ се и даме могу „потући“, правила су иста, значи да нису непримерена и варварска.

Као и сваком другом борилачком спорту, повреде су неизоставни део ММА, преломи костију, фрактуре, посекотине, подливи, представљају свакодневицу овог спорта. Треба навести ипак као чињеницу да ниједан борац није преминуо непосредно од последица борбе, као што је то случај са боксом нпр. Све више се користе рвачке технике које нису атрактивне за публику, али су ефикасне и неутрализују противнике без прекомерног наношења штете на противника. Ипак као закључак на сегмент насилности и бруталности коју овај спорт носи, треба рећи да борци не воде у довољној мери рачуна о својим противницима, задају ударац више, илегалне ударце, користе онеспособљеност противика да пласирају атрактивнију завршницу итд. Не ради се довољно на спречавању овакавих и сличних појава, већ се криве судије које нису зауставиле меч на време, или борци не носе никакве дисциплинске мере и последице од стране организатора.

Друго етичко питање односи се на употребу допинга у овом спорту.

Као ни у једној спортској дисциплини, употреба недозвољених супстанци не доноси толико предности за онога који вара, и толико штете за противника који је „чист“.

У контактом спорту где је циљ физички неутралисати противника, користити допинг представља класично кривично дело. Не само физички доминантним издањем, већ и утицајем агресивности, и зашто не рећи одсуства самоконтроле у стресним ситуацијама као што је борба, допингован борац је великој предности и великом вероватноћом наноси веће последице на свог противника. Постоје примери борби где се накнадно утврдило да је победник позитиван на одређени стероид, а у самом мечу је трајно оштетио свог противника (Belfort-Bisping UFC ON FOX, 2013). Мајкл Биспинг је задобио трајно оштећење ока, због чега је нешто касније и прекинуо професионалну каријеру.

Временом је доминатна физичка способност у ММА, постала издржљивост, а не снага или сила. У тим околностима доста бораца пада на допинг тесту на ЕПО (еритропоетин или допинг крви како га још називају). УФЦ је једина организација која се налази у антидопинг програму УСАДА (USADA), која прати и тестира све њихове борце по њиховом програму, што је опет довело спорт у какав такав ред. Физички изглед и резултати појединих бораца се драстично променио пре и после УСАДА програма, што доводи у питање недвојмиво њихове резултате и заоставштину у овом спорту.

Закључак на ово питање је да упркос строгој контроли и честим проверама, допинг технологија иде испред самих тестова, па се кривац открије касније када је штета већ начињена, или се борцима који су звезде промоције и доносе највише прихода једноставно гледа кроз прсте, навешћу пример Џона Џонса (Jon Jones) и Брока Леснера (Brock Lesner), за чије је позитивне налазе компанија знала, али их је ипак пустила да се такмиче и накнадно разводњила оба случаја. Дефинитивно би требало на глобалном нивоу разматрати допинг као кривичну одговорност, јер у оваквим околностима ниси опасан само по своје здравље, већ озбиљно претиш да угрозиш туђи живот.

Треће питање се делом тиче и саме теме, а то је фер плеј у овоме спорту.

Под фер плејом не мислимо само на међусобне односе такмичара пре, за време и након борбе, већ и однос саме компаније према борцима.

Борци дефинитивно нису једнако третирани, ни са спортске ни са маркетиншке стране. На примеру УФЦ-а, као највеће организације, борци немају никакву здравствену заштиту, пензију, социјално осигурање, чак се и све повреде настале у мечу ако захтевају болничко лечење санирају о сопственом трошку. Борци су покушали да направе свој синдикат и да се изборе за своја права, међутим то није прошло од стране УФЦ-а, и тако крећу поделе на људе лојалне и нелојалне компанији⁷.

Борци у свом неком борбеном кодексу имају поштовање за своје противнике, међутим разне околности праве анимозитет између њих и тако наилазимо често на одсуство фер плеја. Ако компанији одговара да се борци међуобно не воле, они ће градити маркетиншки тај анимозитет и тада долази до крајње непримерених сцена које не приличе ниједном спорту. Промотери попут Дејне Вајта (Dana White) често ће истицати како се одређени борци не подносе, како се мрзе и како је то борба која се треба организовати. Зар је неопходно да се двоје људи не воле и непоштују да би се продао и организовао меч на врхунском спортском нивоу?

Закључак и одговор на то питање мора укључити и мишљења озбиљних социолога, психолога, етнографа, маркетиншких стучњака итд. Због чега је публици примамљивије да гледају борбу између бораца који се међусобно не поштују и не подносе, и то показују јавно, од борбе између два борца који пред публику стављају

---

⁷ Rovell 2016: (*UFC fighter union a possibility*) Преузето са сајта 10. јула 2021. године https://www.espn.com/video/clip/_id/16978109

своју вештину против вештине противника? Фер плеј се учи и уграђује у васпитање бораца паралелно са развојем вештина.

Све је погрешно и непотребно ако након победе и пораза, нисмо спремни да пружимо руку противнику и захвалимо на шанси да одмеримо снаге, зарадимо новац за своје породице, и узрастемо као људска бића и спортисти.

Постоје примери ММА бораца који поштују своје противнике, правила спорта и ни по коју цену не стварају предност на непрописан начин у току меча, навешћу пар њихових имена: Стивен Томпсон (Stephen Thompson), Стипе Миочић, Макс Халовеј (Max Holloway), Роберт Витакер (Robert Whittaker). Они су у сегменту фер плеја понос ММА заједнице.

5.3. УФЦ организација

Да би смо одговорили на тему овог рада, у делу злоупотребе и подстрекавања конфликта између бораца у циљу промовисања борби и остваривања профита, морамо конкретно обрадити промотерску компанију у којој се одиграла наша студија случаја, њену спортску делатност и пословну политику.

УФЦ - енг. (Ultimate Fighting Championship) је организација борби мешовитих борилачких вештина. Седиште организације налази се у америчком граду Лас Вегасу (савезна држава Невада), која је у власништву матичне компаније Ендевур (Endeavor). То је највећа ММА промоција на свету и представља најбоље рангиране борце спорта. Основана у САД, УФЦ организује догађаје широм света који приказују једанаест различитих тежинских категорија по (Unified Rules of Mixed Martial Arts) правилима. Дејна Вајт је председник организације⁸.

Он је на том месту од 2001. године; под лидерством Дејне Вајта, УФЦ је прерастао у глобално популарно мултимилијардерско предузеће, које је револуцирало свет

---

⁸ Википедија 2017 (*Ultimate Fighting Championship*) Преузето са интернета 15. јула 2021. године https://sr.wikipedia.org/sr-ec/Ultimate_Fighting_Championship

борилачких спортова, и данас заузима прву позицију, као највећи борилачки бренд, и највећи провајдер за пренос ППВ, енг. (per per view) преноса догађаја на свету.

Прве борбе у УФЦ-у почеле су 12. новембара 1993. године у Лас Вегасу, САД. Сврха ранијих Ултимат Фајт шампионата је била да пронађе најефикаснију борилачку вештину у такмичењу са минималним правилима између такмичара различитих борилачких дисциплина као што је бокс, бразилска џиу-џица, самбо, рвање, Муи Таи, карате и џудо. У каснијим такмичењима, борци су почели да усвајају корисне технике од више различитих дисциплина, што је индиректно довело до тотално другачијег стила борбе који је данас познат као ММА. УФЦ су 2001. године куповином спасили од банкротства браћа Леренцо и Френк Фертита (Lorenzo and Frank Fertitta), који су били већински власници до продаје компаније 2016. године. Године 2016, УФЦ-ова матична компанија, Зуфа, је продата Вилијаму Морису Ендевур (William Morris Endeavor) за 4,2 милијарде долара. Политика пословања и освајања тржишта ослањала се на куповину конкурентских организација попут Јапанског Прајда, енг. (PRIDE), затим Страјкфорса енг. (STRIKEFORCE), и преузимањем најбољих бораца из тих организација. Направљен је својеврстан монопол и учвршћивање сопствене позиције у свету ММА, и сада је УФЦ лидер борилачког бизниса. Они су прва борилачка организација која има потписан ексклузивни уговор са медијским спортским гигантом у САД-у, ЕСПН⁹. Привлачи такође велики број спонзора из различитих индустријских грана попут: шоу бизниса, филмске индустрије, војне индустрије, прехранбрене индустрије, спортске индустрије итд. Након продаје компаније 2016. године, нова политика је била да се што пре врати уложени новац, постављајући тако у први план економску и маркетиншку страну спорта, а такмичарска се полако ставља иза, што доводи до низа проблематичних ситуација између бораца и компаније и бораца међусобно. Руководство тражи звезде које ће моћи да продају што већи број ППВ преноса шром света, које ће бити медијски атрактивна и придобити публику да прати овај спорт. Када осете и процене да неко има такав потенцијал, граде око његовог имена успех и пробијају му пут ка врху.

У том контексту да се за таквог борца бирају противници који му стилски одговарају, слабији противници, да напредује на службеној лествици категорије у којој се такмичи, даје му се огроман медијски простор, укратко за њега ради УФЦ медијска машинерија.

---

⁹ UFC official website Преузето 18. августа 2021. године <https://www.ufc.com/>

Наравно да је циљ сваке борбе да се она што боље прода и да организација заради што више новца, да се у промоцију борбе убаци мало „зле крви“ јер је то део културе овог спорта, али све мора имати меру и одређене границе које се не би смеле прелазити. Нажалост та се граница губи када је зарада искључиво у првом плану. Прве звезде овог спорта које су такмичиле у УФЦ-у, били су: Чак Лидел (Chuck Liddell), Тито Ортиз (Tito Ortiz), Ројс Грејси (Royce Gracie), Ренди Котур (Randy Couture), Брок Леснер, затим прва и највећа женска ММА звезда Ронда Роузи (Ronda Rousey) која представља суштину прављења борца пренаглашене (али упитне) вредности, која доноси новац, али нема спортски квалитет за „звездану“ позицију. Ипак највећу промотивну, економску и маркетиншку револуцију у овом спорту, унутар УФЦ-а, направио је ирски борац Конор МекГрегор својим доласком у компанију 2013 године.

Његов утицај на овај спорт и УФЦ тешко је одредити у садашњем времену, он је огроман, контроверзан, и захтева одређену временску дистанцу са које ће се сагледати. У наставку рада осврнућемо се на његову каријеру и ривалство са Хабибом Нурмагомедовим које представља битан део теме овог рада. Покушаћемо да одредимо позиције оба борца у оквиру УФЦ-а, и сам утицај компаније на продубљивање њиховог конфликта који представља јединствен случај у ММА спорту.

6. СТУДИЈА СЛУЧАЈА

6.1. Конор МекГрегор

Конор МекГрегор (Conor McGregor) је ирски ММА борац, боксер и бизнисмен, рођен у Крумлину предграђу Даблина 1988 године. Бивши је двоструки првак УФЦ перолаке и лаке категорије, и такође првак енгл. (CAGE WARRIORS) организације из које прелази 2013. године у УФЦ. Професионалац је од 2008 године, члан је СБГ тима, енгл. (SBG-Ireland).

Са дванаест година почиње да тренира бокс у Крумлин боксерском клубу, након пар година креће са ММА тренинзима и убрзо почиње његова професионална каријера. Познат је као борац изразитих боксерских техника, који користи доста ножне ударце и бори се у контра гарду. Ожењен је, и отац је троје деце.

Већ на самом почетку каријере скреће пажњу на себе својим агресивним и нападачким стилем борбе, који своје противнике завршава нокаутом или судијским прекидом. Веома је харизматичан и интелигентан борац, и било је само питање времена када ће се појавити на највећој борилачкој сцени. УФЦ прати и потписује уговор са њим, након што је већ постао најпознатији ирски борац, 2013 године.

На првом пословном састанку са Дејном Вајтом, оставља утисак, како сам Вајт каже да ће постати глобална супер звезда¹⁰. Након низа борби које је победио у перолакој категорији, долази до легендарних мечева за привремену и неоспорну титулу у истој категорији. Победио је Чада Мендеса (Chad Mendes) нокаутом поставши привремени првак, и након тога, до тада десет година непораженог шампиона Хосе Алда (Jose Aldo) за 13 секунди такође нокаутом што представља рекорд у мечевима за титулу у УФЦ-у. Све своје противнике је сломио менталним играма пре саме борбе, користивши свој, енгл. (Trash talk) да узруја и узнемири своје противнике који на крају

---

¹⁰ ESNEWS 2017 (*Dana White Recalls First Dinner He Had With Conor McGregor - I said we got a superstar!*) Преузето са интернета 25. јула. 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=PoLFFfgSPU>

губе фокус и концентрацију, па у самим мечевима „сагоре“ од жеље да га повреди, или још веће, да не изгубе од тако надменог борца, и его „манијака“.

У почетку тај његов начин вербалног односа са противницима био је забаван, на тренутке духовит, интелигентно је погађао противникове слабости и мане, често су се и остали борци смејали његовим изјавама на прес конференцијама поводом промовисања борби, правећи атмосферу опуштености и опште прихваћености. Компанији није наравно сметало да ли се друга страна увредила, узрујала или осетила непоштованом од стране МекГрегора. Све је било дозвољено, бројеви су расли, Конор је растао, и УФЦ је растао. За кратко време постао је највеће име компаније и новац који је почео да зарађује као борац постао је рекордан за ММА прилике. Сви су желели да имају статус као Конор, да се боре против њега и тако зараде новац који никада пре нису могли, а он је уз УФЦ паметно сагледавао прилике и противнике, а циљ је био исти, зарадити што више новца, и бирати борбе по својој мери. Јавна је „тајна“ да су му стилски сви противници одговарали на пута за титулу, да је једини противник који је могао да га угрози Чад Мендес, дошао као заменски борац са само две недеље тренинга, а у самом мечу је озбиљно угрозио МекГрегора. УФЦ је потпуно осмислио пут и домете, на више поља талентованог Ирца и направио најбољи посао у својој историји. Без иједне борбе у лакој категорији, уместо да брани титулу у перолакој, добија прилику да се бори за нови појас против тада актуелног првака Рафела Дос Ањоса (Rafael Dos Anjos). Тим потезом отвара се проблем ранг листа, и такмичарске стране овог спорта. Свакако да је овде реч о приватној организацији и да је остваривање профита императив, али ако се нарушава поредак који је важио до појаве великих звезда, у овом случају Конора МекГрегора, долази до незадовољства бораца који су мање популарни, а свој пут граде на спортско такмичарским лествицама. Уговорена борба за нову титулу пропада услед повреде Дос Ањоса. Да би се спасао ивент енгл. (event) у борбу са МекГрегором ускаче Нејт Диаз (Nate Diaz). Борба се одиграва у велтер категорији услед немогућности Диаза да „скине“ килограме за лаку категорију. То је прва супер-борба одржана у УФЦ-у, и остварени су до тада рекордни бројеви ППВ продаје. Диаз је славио гушењем у другој рунди. Уследио је експресан реванш у коме већинском судијском одлуком слави МекГрегор и ту почињу назнаке конфликта са Хабибом Нурмагомедовим (Khabib Nurmagomedov). Наиме, титулу лаке категорије у међувремену преузима Еди Алварез (Eddie Alvarez) и након двомеча са Диазом, МекГрегор поново преко реда добија прилику за меч за титулу лаке

категорије, иако је уговор за борбу потписао и Нурмагомедов. УФЦ је искористио Руса приликом преговора да би направио позицију за МекГрегора, и Еди Алварез бира исплативију борбу.

На УФЦ 205, одржаном први пут у држави Њујорк САД, у Медисон Сквер Гардену, МекГрегор нокаутира Алвареза у другој рунди, и постаје први двоструки шампион у историји УФЦ. На истом ивенту Хабиб Нурмагомедов доминатном изведбом присиљавањем на предају побеђује Мајкл Џонсона (Michael Johnson) и отворено прозива и преиспитује УФЦ и МекГрегора, и тим започиње грађење њиховог ривалства, које ће УФЦ својом маркетинг машинеријом подићи у висине на којима су се десиле јако опасне ствари по спорт и ММА заједницу. Након овог меча Конор постаје планетарно признат и познат, обасут понудама са свих страна, он уместо да брани своје две освојене титуле против редовних изазивача, одлучује наравно уз подршку УФЦ-а, да одради свој први професионални бокс меч против једног од највећих боксера икада, Флојда Мејвејдера (Floyd Mayweather). У самом мечу губи техничким нокаутом, али зарађује како је објављено око 150 милиона долара, и ту почиње његов суноврат како на приватном, тако и на спортском плану. Паралелно постаје јако успешан бизнисмен, са низом својих брендова одеће, спортске прехране и суплемената, тренинг програмом, и властитим „Proper 12“ вискијем. Бива оптужен за низ сексуалних преступа, нападе на људе и њихову имовину итд.

Борбама се вратио неуспешно против Хабиба Нурмагомедова, и од тог меча има негативан скор 1-2. Та борба и конфликт са Хабибом представља прекретницу у његовој ММА каријери. До тада је имао имиџ непобедивог борца са најјачим менталним склопом, који ломи своје противнике још у „свлачионици“. Све његове слабости као борца су се откриле у тој борби, али његова популарност и утицај нису опали. МекГрегор је поставио све могуће рекорде по продаји ППВ преноса у историји УФЦ, првих пет места представљају његове борбе, биле оне за титулу или главни догађаји без борбе за титулу¹¹. Најновије ривалство направио је са Дастином Пориером (Dustin Poirier), и након победе над њим у перо лакој категорији 2014. године, губи два меча за редом од Дастина у лакој категорији. У њиховом трећем мечу одржаном 10.

---

¹¹ Википедија (2013.) (*Conor McGregor*) Преузето са сајта 17. августа 2021. године https://en.wikipedia.org/wiki/Conor_McGregor

јула 2021. године на УФЦ 264 приредби доживљава пораз уз тешку повреду леве ноге (фрактура тибие).

Његовим понашањем пре и након тог меча бавићемо се у наставку рада, где ће бити речи о последицама када компанија без казнене политике пусти борце да у сврху промоције борби пређу све могуће друштвене, етичке и моралне норме понашања.

6.2. Хабиб Нурмагомедов

Хабиб Абдулманапович Нурмагомедов (Khabib Nurmagomedov) је руски ММА борац рођен у планинском селу Силде, у Дагестану 20 септембра 1988. године. Његов отац Абдулманап Нурмагомедов био је почасни тренер Русије у дисциплини Самбо, и свом сину Хабибу од малена је усадио љубав прем борилачким дисциплинама, па тако Хабиб од своје пете године тренира рвање, које су касније обојица успешно имплементирали у ММА. Прво је приземље своје куће претворио у салу где су тренирали младићи из села и околине, у нади да ће понудити алтернативу исламском екстермизму карактеристичном за те крајеве.

Године 2001. Абдулманап Нурмагомедов заједно са својом породицом напушта родно место и селе се у главни град Дагестана, Махачкалу. У том граду Хабиб наставља своју обуку, тренирајући заједно са својом браћом, рођацима и пријатељима, било је их је око петнаестак. Заједно су из дана у дан, вежбајући своје борилачке вештине постајали све јачи и издржљивији, напредујући до нивоа да се професионално баве ММА спортом.

Када се у Хабибу јавила жеља да се професионално опроба у ММА, његов отац је одлучио да га прво пошаље на чудо обуку код почасног тренера Русије Јафара Јафарова, где је Хабиб унапредио своје технике бацања. Обука је трајала две године, а Хабиб постаје још комплетнији и разноврснији спортиста. У Русији се већ неко време, а поготово почетком 21. века одржавају турнири у борбеном самбу, дисциплини веома сличној ММА, са тим што се борци такмиче у одговарајућим *gi* кимонима, користе посебе рукавице и борбе се одржавају на татамију.

Хабиб под вођством свога оца од 2005. године постаје државни, европски и светски првак у тој дисциплини и освајач многих турнира¹².

Коначно прелази у професионалне ММА борце 2008. године, и од тада креће његов победнички низ од 29-0. Од осталих бораца разликује се по великој издржљивости, одличном базом слободног рвања, високим нивоом греплинг вештине, високим борилачким IQ, и тактичкој дисциплини. За УФЦ потписује 2011. године, а свој деби одрађује 12. јануара 2012. године. Под окриљем УФЦ прави низ од 9 победа пре него што добија прилику да се бори за титулу првака лаке категорије у којој наступа. У почетку своје УФЦ каријере имао је проблеме са повредама кичме и колена које су га успориле на путу према врху. Такође имао је проблеме са скидањем килограма за лаку категорију, па је неколико пута био кажњен због немогућности да задовољи вагу, а једном је чак завршио у болници због проблема са бубрезима.

Његов највећи ривал са којим није успео да се бори јер су из различитих разлога отказивали борбе, био је Тони Фергусон (Tony Ferguson). Борба је била планирана чак пет пута. Своју прилику да освоји титулу првака УФЦ, добио је након што је Конор МекГрегор услед неактивности скинут са места првака лаке категорије, против Ал Јаквинте (Al Iaquinta), заменског борца који је ускочио уместо повређеног Тонија Фергусона. Меч се одиграо на УФЦ 223 приредби 7. Априла 2018. године. Цео ивент је контраверзан, прво услед повреде Фергусона, УФЦ је тражио заменског борца и нико осим Јаквинте није био спреман да за тако кратко време испуни све услове за меч за титулу првака. Пре саме приредбе догодио се чувени инцидент са аутобусом и Конором МекГрегором о коме ће касније бити више речи, али напоменућемо сада да је то тачка која је одредила даљи ток њиховог конфликта, и бацила сумњу на директу умешаности УФЦ у сврху промоције њиховог потенцијалног дуела након УФЦ 223.

Хабиб је у мечу за титулу победио једногласном судијском одлуком и постао први Рус првак у УФЦ-у, и први шампион исламске вероисповести. Титулу је бранио три пута, редом против: Конора МекГрегора, Дастина Пориеа и Џастина Геџија (Justin Geathje). Сваки од противника био је на свом врхунцу, у тренутку када су се борили са Хабибом Нурмагомедовим, двојица су чак била и привремени прваци лаке категорије. Због тих успеха сматра се најбољим борцем лаке категорије у историји, и једним од најбољих ММА бораца свих времена уопште.

---

¹²Преузето 25. јула 2021. године са званичног сајта Хабиба Нурмагомедова <http://www.khabib.com/>

Колико је био доминантан најбоље говори податак да у својој каријери није изгубио ни једну рунду по мишљењу ММА заједнице, а званично само једну на судијским картицама.

Након изненадне смрти свога оца и ментора Абдулманапа Нурмагомедова, и након борбе са Цестином Гејџијем на приредби одржаној 24. Октобра 2020. године (УФЦ 254), у којој је славио присиљавањем на предају у другој рунди, одлучио је да се пензионише као професионални борац, са скором од 29-0. Изјавио је након меча, да је обећао мајци да неће више радити борбе без присуства свог оца. УФЦ му је нудио разне понуде за повратак и остваривање скоро од 30-0, што је био сан његовог оца, али је Хабиб до сада остао при својој одлуци и речи датој мајци. Након пензионисања направио је сопствену ММА организацију ЕФЦ енгл. (Eagle Fighting Championship), намењену источном тржишту и промовисању будућих бораца за велике промоције попут УФЦ и Белатора.

Наставио је пут свог оца као тренер, и преузео је бригу о свим његовим ученицима, тренутно је непоражен и као тренер. Тренерски посао ради у сарадњи са АКА тимом енгл. (American Kickboxing Academy) и њиховим главним тренером Хавијером Мендесом (Javier Mendes), Хабибовим тренером са којим је радио припреме у САД-у, приликом својих борби на америчком континенту, због проблема са визом које је имао његов отац. Хавијер и Абдулманап су чинили идеалан тренерски спој, и у заједничком раду и сарадњи постигли су много успеха и са другим борцима из Хабибовог тима.

Религиозни је муслиман, ожењен је и отац троје деце.

6.3. Историја конфликта

Конфликт између двојице бораца има своју причу, која је са неке стране могла бити универзална прича о спортом ривалству двојице спортиста, али је у својој суштини превазишла оквире друштвено прихватљивог понашања, дотакла се религијских уверења, породица и пријатеља актера, као и кршења закона САД-а. Оно што њихов однос издваја од осталих и због чега је употребљена као студија случаја овом раду, јесте управо прелажење такозваних „црвених“ линија у промовисању борби и употреби свих могућих средстава да би се за борбу остварило што веће интересовање.

Први њихов контакт и однос био је пријатељски настројен, такмичили су се у различитим категоријама, није било сукоба интереса, и љубазно су се односили један према другом. Договарали су се и да одраде заједничке тренинге, и да помогну у припремама за мечеве један другом. Борци тотално различитих стилова имали су шта да међусобно науче.

Проблем који се често код врхунских бораца јавља представља њихов его, нешто сачим, и без чега, вероватно не би ни могли успети у свету професионалног спорта. Он их једно време носи и гура напред, даје им осећај непобедивости и самопоуздања, али им касније почне да смета у расуђивању и јасној процени окружења, ситуација, и доводи их у заблуде које их могу скупо коштати.

Чим је постојао и наговештај да се могу сусрести унутар исте категорије почело је захлађење почетне љубазности и истицања себе као бољег у том потенцијалном мечу.

Конор МекГрегор је полако заузео одличну позицију унутар организације. Препознат као потенцијално велика звезда, почео је да уз помоћ сопствених способности и логистичке подршке УФЦ-а, изграђује статус до тада невиђен у свету ММА спорта. Закупирао је својим имицом, победама и стилем борења целокупну јавност која прати овој спорт. Постао је стручњак за иградњу ривалства, и да од обичне ММА борбе направи спектакл као да је реч о борби на живот или смрт. Врло брзо је почео да зарађује велики новац себи, компанији и својим директним противницима. Сви су желели борбу са њим, макар и неспремни, јер је промоција и зарада била загарантована, као и шанса да се уз помоћ његовог имена изгради сопствено име.

У том његовом силовитом успону нико од противника није могао да издржи ментални притисак који је наметао приликом промовисања својих мечева. За то време Хабиб Нурмагомедов је имао низ здравствених проблема који су га избацили из центра догађања као мало активног борца. Да би се убацио у игру и скренуо позорност јавности на себе, у пар интервјуа је изјавио како не би имао ништа против да се бори са Конором и да би га у том сусрету декласирао. Сматрао је да МекГрегоров фокус не треба да буде на тражењу прилике да се бори за титулу у лакој категорији, а да пре тога не одбрани трон у перолакој¹³. Питање је само да ли је Хабиб стварно имао жељу да се бави Конором унутар тог интервјуа, или је то нешто што је замислио његов менаџер као начин да испровоцира Конора да се бори са неким од његових клијената из перолаке категорије. На већ поменутом УФЦ 205, где се Конор МекГрегор борио за другу титулу против Едија Алвареза, прескочен је Хабиб као изазивач за титулу. Рус је добио прилику да се на истом ивенту бори против Мајкла Џонсона, и у припремним просторијама дошло је до вербалног сукоба са Конором. Обезбеђење је реаговало правовремено и на тај начин спречило озбиљнији сукоб. Након своје борбе у самом октагону, приликом интервјуа који је дао Џоу Рогану (Joe Rogan), Хабиб јавно прозива УФЦ и њихову одлуку да шансу за титулу дају МекГрегору, затим прозива Ирца да се боре називајући га „пилетом“, и најлакшом борбом у лакој категорији¹⁴.

У међувремену Конор МекГрегор као први двоструки УФЦ првак, прави паузу од ММА. Уз договор са УФЦ-ом, организује се бокс меч између њега и Флојда Мејвејдера, што додатно одвлачи пажњу МекГрегора од потенцијалних борби за одбрану својих појаса. Хабиб постаје нестрпљив и захтева да се Конору одузме титула лаке категорије, ако не жели да је брани, и да се организује борба за новог првака.

Почетак озбиљних проблема између њих почиње заказивањем борбе за новог првака лаке категорије, јер се МекГрегор одлучио да не брани своје појасеве и одбија све борбе које су му понуђене, па тако бива скинут са места првака. Борци за титулу новог првака били су Хабиб Нурмагомедов и Тони Фергусон.

---

¹³ MMA FIGHTING 2015 (*Khabib Nurmagomedov tells Conor McGregor to stay at 145, says he wants to stay busy in 2016*) Преузето са интернета 1. августа 2021. године <https://www.mmfighting.com/2015/12/27/10128312/khabib-nurmagomedov-tells-conor-mcgregor-to-stay-at-145-2016-ufc-200>

¹⁴ UFC 205 (*UFC 205: Khabib Nurmagomedov Octagon interview*) Преузето са интернета 5. септембра 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=NaF0TUvWEk0>

У претходном делу рада, навели смо да је услед повреде Фергусон морао да одустане, и низом догађаја дошло се до имена Ал Јаквинте.

УФЦ 223 заказан за 7. Април 2018 године у Бруклину, САД, доноси у току недеље борбе јако непријатне сцене, које су обележиле овој спорт и удаљиле га од потенцијално веће подршке јавности која је одувек била скептична према ММА.

Трећег априла, пар дана пре заказаног ивента, Хабиб са својом пратњом наилази на Артема Лобова, пријатеља Конора МекГрегора, који је пар месеци пре овог сусрета изрекао низ увреда на рачун Хабиба, истичући у први план свог пријатеља МекГрегора. Увреде које је Лобов изрекао су вулгарне природе, али нису ништа ново у свету било ког спорта, и речника који спортисти у жару борбе изговарају једни другима. Међутим Хабиб, видно нервозан због значаја борбе која га очекује и скидања килограма за официјално вагање, наишавши на Лобова прекорачује адекватну дистанцу и тражи објашњење за увреде изговорене на његов рачун.

Сцена делује ружно јер Лобова без контакта окружују Хабибови пријатељи, ускраћујући простор Лобову за било какву реакцију. Хабиб га у једном тренутку удара за задње стране врата, уз опаску да му никада више име не помене. Лобов све време негира било какву изречену увреду на његов рачун, и стварно се створио утисак да је све што је изговорио у том спорном интервју било чист маркетиншки потез са тим аспектом, никако лични, мада је та граница тешко одвојива за оног које тим речима повређен. Снимак инцидента траје око девет секунди, и не даје комплетну слику ситуације. Нурмагомедов је негирао да је дошло до физичког контакта и вешто је избегавао питања новинара на тему¹⁵.

Два дана касније, непосредно након прес конференција поводом главног догађаја, МекГрегор је приватним авионом из Ирске долетео са својом групом људи и успео да уђе у простор који је намењен само акредитованим лицима, у моменту када су службеним аутобусима превожени борци учесници УФЦ 223 у Барклајс центру, и вандалским чином пресретне аутобус, захтвајући да Хабиб изађе из њега и да се обрачунају поводом догађаја са Артемом Лобовим. Обезбеђење није дозволило да Хабиб изађе ни да се отворе врата аутобуса, па је МекГрегор бацио металну

---

¹⁵ MMA Focus (2018.) What Khabib said to Artem Lobov ? (FULL TRANSLATION) Преузето 15. јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=eNbKd0cABD0>

транспортну „лутку“ за пртљаг и разбио прозор аутобуса, и том приликом тешко повредио двојицу бораца, који су морали да откажу наступ и прилику да зараде новац на који су рачунали. У аутобусу је било и женских лица и боркиња, једна од њих Роуз Намајунас која је имала је историју проблема са насиљем у одрастању, нападима панике и анксиозним нападима, (помиње се чак и лакши облик шизофреније), гледајући читав догађај, а немајући увид о каквом се инциденту ради, од стране кога, и према коме, да ли је у питању напад са оружјем и слично, доживела је поново своје проблеме и касније се дуго опорављала од последица тог чина. Од осталих актера Конор је такође захтевао да разбију прозоре и начине штету на возилу. У једном тренутку све се завршило, нападачи су се повукли и све се наставило као да се ништа није догодило. Још је више и подигло интересовање за цео догађај, па самим тим се и подиже сумња на умешаност самог УФЦ у инцидент који се можда по њих отео контроли. О овој претпоставци биће више речи у наставку рада.¹⁶

За МекГрегора је расписана полицијска потерница, и он се предао крајем истог дана, суочивши се са оптужбама за напад и остала кривична дела. Инцидент са аутобусом један је у низу које је Конор правио у то време, наравно да би га адекватна казна можда мало успорила и вратила на прави пут, али она је и овог пута изостала. Кажњен је, уз признавање кривице новчано и са пет дана друштвено корисног рада. Од стране свог послодавца наравно није уопште кажњен, нити се то доводило у питање.

На овом примеру и догађају се отвара главно питање о злоупотреби и подстрекавању конфликта између бораца у сврху остваривања профита. Наравно да је већим делом конфликт између бораца исфорсиран и договорен, делујући као некаква представа за публику са својим уводом, борбом и епилогом, али ако дође до чињења кривичних дела, повређивања других недужних људи, и недоличног понашања, дужност послодавца је била да смири страсти, адекватно санкционише борце и покуша да разговором помири обе стране.

Након што је прошао без консеквенци од стране УФЦ-а, МекГрегор је пристао на борбу са Нурмагомедовим за титулу првака лаке категорије. Меч је званично потврђен 3. августа 2018. године, недељу дана након што су решени Конорови правни проблеми.

УФЦ 229 заказан је за 6. октобар 2018. године у Лас Вегасу Невада, САД. Током периода између инцидента и саме борбе, кренула је ментална и вербална борба између

---

¹⁶Anatomy of fighter (2018) (*Anatomy of UFC 223: Episode 11 - The Infamous Conor McGregor Bus Attack & Aftermath*)
Преузето 10. јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=YKNoa0Ykzao>

бораца и њихових тимова. Конор МекГрегор је на све начине покушао да дестабилизује и „уђе у главу“ Хабибу Нурмагомедову, тржећи начине на које ће то постићи.

Хабиб се никада није борио у време Рамазанског празника, веома значајног за људе исламске вероисповести, а у том периоду одржавају се значајне УФЦ приредбе. Многи су му то замерали и сврставали у групу изговора за неактивност, али нико јавно или директно, у медијима се просто наглашавало да се неће борити из тих разлога, а борцима којима је одговарало да се боре тада са њим, а нису муслимани, сигурно није било право. Коноров тренер Џон Каванаг (John Cavanagh), изјавио је да пошто Хабиб одбија борбе у време Рамазана „Исус воли нокауте, док Мухамед не воли лето и ММА, пажљиво бирајте своју религију млади борци“¹⁷. Одмах када је видео какве су реакције у медијима, извинио се поводом те изјаве, али она је остала као почетак једног смера у којем се касније одвијала целокупна промоција, уплитање спортског меча у теме које не приличе том догађају. Конор је желео да прикупи што више компромитујућих садржаја и информација у вези Хабиба и његовог оца.

Нудио је новац за било какве садржаје таквог типа. Све у циљу да спреман дочека прву прес конференцију и директно суочавање двојице бораца. Директор компаније УФЦ Дејна Вајт, изјавио је да је то најмрачнија прес конференција на којој је присуствовао¹⁸. Конор МекГрегор имао је стратегију да приватним, политичким и религијским стварима избаци Нурмагомедова из менталне равнотеже и нанесе му прво пораз пре саме борбе.

Уз присећање инцидента око аутобуса, акцентовао је Хабиба као „пацова“ израз за људе који су цинкароши или терористи енгл. (terrorist rat). Повезао га је са ухапшеним руским олигарсима који спонзоришу његов припремни камп, оптужио га је да га сопствени народ не воли и да ће га победити у име Руског народа. Дагестанце је окарактерисао као слабе и плашљиве људе, поготову мушкарце. Његовог ова назвао је плашљивом кукавицом, која се крије иза Чеченског лидера Кадирова, који је тиранин свог народа.

---

¹⁷ TWITTER 2016 @Coach Cavanagh (*Jesus loves knockouts but Mohammed wasn't a fan of summertime MMA? - Choose your religion wisely young fighters!*) Преузето са интернета 19. августа 2021. године https://twitter.com/john_kavanagh/status/721504547156463616

¹⁸ ESPN 2018 (*Dana White reacts to Conor-Khabib press conference: 'Darkest' he's been part of / SC / ESPN*) Преузето са интернета 20. августа 2021. године https://www.youtube.com/watch?v=G261FD_HQ6U

Стекао се утисак да је МекГрегор на конференцију дошао у алкохолисаном стању, и са понашањем које одговара таквом стању.

Прес конференцију је искористио за промоцију свог новог брэнда „Proper 12“ вискија, што је додатно унело лошу атмосферу између њих двојице, јер Хабиб као религиозни муслиман не конзумира алкохол. У једном тренутку Конор му сипа чашу вискија и ставља испред њега, провокативно наговарајући га да проба.

Овде наилазимо већ на проблем потенцијалне исламофобије код МекГрегора, чији је утицај у свету спорта јако велики, а овакви потези повлаче драматичне расправе између муслиманске заједнице и људи који не разумеју, не познају такву културу, и не виде проблем у тим поступцима. На крају је и Хабибовог менаџера, такође муслимана назвао терористичким пацовом, што је такође део етикетирања арапског света у западним земљама, где постоје ти двоструки стандарди¹⁹.

На све ове ствари Нурмагомедов је остао хладан и суздржанији него иначе, знајући да нема никакву шансу да се надгласа са противником, првенствено због језичке баријере, а после и због тога што је тешко испратити Коноров „trash talk“.

Саветован је од стране свога тима да се не упушта у превелику причу са њим, зато делује да је све проблатично дошло од стране МекГрегора, а у ствари у Хабибу је растао притисак и тензија која ће се на крају испољити као последица промовисања борбе на овај начин, без разумне контроле организације. Од Нурмагомедова се могло чути како ће физички нашкодити противнику, да једва чека да се врата октагона затворе, да ће му пружити лекције из живота и спорта, да ће га на крају упристојити и учинити понизним човеком²⁰.

Борба се одржала на УФЦ 229 приредби одржаној у Лас Вегасу Невада, САД. Нурмагомедов је контролисао меч током свих рунди, и на крају славио присиљавањем на предају у четвртој рунди. Током меча у доминатним позицијама, провоцирао је МекГрегора да сада могу да причају, да каже нешто сада када су сами у октагону.

---

¹⁹ UFC- Ultimate Fighting Championship (2018.) (*UFC 229 Press Conference: Khabib vs McGregor*) Преузето 10. јула 2021. године https://www.youtube.com/watch?v=s8NL-n_XgSY

²⁰ UFC 2018 (*UFC 229: Khabib - Every Minute, Every Second I Will Smash Conor*) Преузето са интернета 15. јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=aKughot4Acc>

На крају треће рунде, постоји аудио снимак где Конор излазећи из клинча каже Хабибу да је ово само посао, енгл. (*Its only business*), мисао која је требала да умири Хабиба и опусте га у наставку борбе, или искрена реченица најбољег промотера међу борцима²¹?

Већ у следећој рунди Нурмагомедов завршава МекГрегора, и тада креће кулминација целокупне промотерске приче. Организација, не познајући довољно проблем који је сама направила или бар допустила да се направи, није имала довољно добро обезбеђење и добру логистку која би спречила могуће инцидента и довела целокупну причу редовном протоколу. Опипали су се чињеницом да је борба остварила рекордну ППВ продају преноса у историји компаније, највећу зараду са улазницама, и уопштено највећи профит који се може остварити у овом послу, и нису имали визију могућег сценарија на крају меча.

А догодио се најгори могући сценарио по ММА спорт и заједницу. Хабиб Нурмагомедов, остваривши победу, под налетом адреналина, а очигледно недовољно физички потрошен током саме борбе, а ментално исцрпљен накупљеном фрустрацијом према МекГрегору и УФЦ-у, са лакоћом прескаче ограду октагона и скаче међу чланове Коноровог тима који су делом у публици да се обрачуна и са њима. У општем метежу укључују се и чланови Хабибовог тима који нападају такође Коноров угао, чак ускачу у октагон и нападају самог Конора који је преморен и исцрпљен пређашњим мечом. Некако се ситуација ставља под контролу, али штета је толико велика да се ситуација у хали не може држати под контролом и безбедност публике је угрожена. Борци бивају спроведени до свлачионица без церомоније проглашења победника и предаје појаса. Догађају је присуствовао и гувернер савезне државе Невада. Што је дало додатно на штети и тежини самог инцидента.

Нико изгледа није могао да предвиди да ће Нурмагомедов, до тада смирен и одмерен у изјавама и понашању, без историје проблематичног делања, тако подлећи притиску целе приче која се одвијала од момента заказивања борбе па да њеног краја.

На прес конференцији након борбе, није одговарао на новинарска питања, дао је саопштење у коме је навео да му је жао због целе ситуације која се десила, извинио се УФЦ-у, навијачима и држави Невада, и навео да је испровоциран понашањем МекГрегора и његовог тима, реаговао непримерено и недолично једном

---

²¹ Submission Radio 2019 (*Khabib Nurmagomedov on Conor McGregor Saying "It's Only Business" During Their Fight*) Преузето са интернета 20. августа 2021. године. <https://www.youtube.com/watch?v=ssT2-Abh9cQ>

професионалном спортисти, уз напомену да се највише плаши реакције свога оца, и разочарења које му је приредио својим поступком. Обојица бораца добили су знатне новчане казне, и забрану такмичења на неки период у тој америчкој држави.

Страсти се касније нису смириле и данас је присутан анимозитет, опет са МекГрегорове стране ишле су провокације, док се и Хабиб увек трудио да провуче његово име у негативном контексту.

И данас када је Нурмагомедов службено пензионисан борац, увек постоји некакво препуцавање и обострано коментарисање супротне стране, у чему увек даље одлази МекГрегор, вређајући Хабибову супругу опет на верској основи, вређајући и оца, који је преминуо у међувремену и околности под којим је преминуо.

Све то је отишло предалеко и оставља ружан утисак о ММА борцима и заједници, а да ли је све могло бити бар мало другачије, и чија је одговорност када дође до оваквих појава, и да ли је потребна адекватна реакција, а не само тражење начина да се у сваким околностима оствари профит, пробаћемо да одговоримо у наставку рада.

7. РЕЗУЛТАТИ СА ДИСКУСИЈОМ

Да би се донео некакав ваљан закључак ове студија случаја, неопходно је утврдити и одговорност организације која је организовала и промовисала овај меч, да ли је трка за профитом претекла и сам спорт, и искористила спортисте и њихову људску природу да се доведу на ивицу хаоса.

У већини спортова постоји неки облик вербалног насиља које се у већој или мањој мери дешава између спортиста. Сукоби током утакмица или мечева су постали честа појава. Нису изузете ни кошаркаше, фудбалске, ватерполо утакмице, чак и на тениским мечевима дешавају се вербални конфликти и изливи агресије. Међутим нигде као у борилачким спортовима попут бокса или ММА, организатори не форсирају и не допуштају изливе таквог понашања, јер се на тај начин меч боље продаје.

У конкретном случају, нема полемике да се тензије између бораца стишају, него је пожељно да се подигну на висину која је јако опасна, и за борце, и за посматраче.

Када је реч о промоцији борбе између Конора МекГрегора и Хабиба Нурмагомедова, њихов послодавац УФЦ, пратећи целу логистичку ситуацију, дошао је до закључка да ће се радити о највећој борби у ММА историји.

Два најпопуларнија борца, на врхунцу каријера, са међусобним анимозитетом, донеће сигурно највећу зараду у историји компаније и спорта. Њихови карактери, културолошка обележја и разлике, погледи на спорт и живот уопште, искоришћени су у промотивне сврхе, са или без њиховог знања. У тренутку кад о њиховој међусобној борби није било ни речи, кренуло је прављење сценарија од стране УФЦ-а.

Непознато је само да ли су неке околности спонтане или случајне, или су интруисане, па на основу реакције на њих долази до нових околности које се одвијају својим током, а изазивају пажњу и гледаност.

Приликом промоције борби увек је дозвољено (пожељно) да борци међусобно вређају један другога, покушавају да омоловање или психолошки оптерете свог противника. Некада се ту ради о глуми зарад веће позорности, а некада се борци одиста не воле, али све је до овог појаве овог случаја бивало на основама да ће неко неког победити, неко

изгубити, неко је бољи, неко лошији, нису се мешале породице, религија, и друге приватне ствари у целу промотивну причу. Чак су неки борци приватно замерали својим противницима када нема те „зле крви“, да се охрабре и крену у оштрију реторику пред медијима. Поједини борци су одбијали борбе са превише уљудним противницима јер су веровали да неће успети да зараде довољно новца јер борба неће привући довољно пажње, а ризик од пораза увек постоји. Генерално такав је борилачки посао у својој природи, у ери интернет и масовних медија, јако је битна самопромоција, и не постоји лоша реклама.

Проблем настаје када не постоји мера и ограничење у непримереном понашању и када постоје двоструки аршини, односно када правила нису иста за све.

УФЦ је знао да отпусти борце који су правили неспортске потезе, да насрну на противника након меча, да приватно улазе у проблеме са законом, или да просто не играју по правилима компаније. Када неко постане велика звезда и доноси велики профит организацији, та правила не важе за њега, или њу.

Конор МекГрегор је типичан пример борца који је отишао најдаље са својим поступцима и остатао потпуно амнестиран од стране послодавца. Поред њега ту је и Џон Џоунс који је имао великих проблема са законом и допингом, а УФЦ није покренуо никакав поступак против њега, већ је увек гледао како да га, као своју инвестицију сачува од превелике одговорности и казне. МекГрегор је у времену пред борбу са Нурмагомедовим почео да упада у све веће приватне проблеме и проблеме са законом.

Бива оптужен за физичке и сексуалне нападе, коришћене опијата, и сличне изгреде. Од стране УФЦ није ни опоменут, вероватно јер таква ситуација одговара ономе ко може такве ствари да заташка и касније има јачу преговарачку моћ, а то је свакако у овом случају УФЦ.

Ако се вратимо на инцидент са аутобусом, а то је јако битан догађај у целој причи, можемо доћи до низа околности које су контроверзне и захтевају анализу.

Тешко је поверовати да је могуће без логистичке подршке УФЦ-а, да МекГрегор приватним авионом долети са својом групом људи чак из Ирске у Бруклин Њујорк, САД, и без акредитације и других дозвола уђе у простор за транспорт бораца и направи

то што је направио, уз присуство обезбеђења и камера. Непредвидиве природе, могуће је да је на своју руку отишао предалеко, и направио већи проблем од планираног.

Предпостављамо да је план био да се физички појави и вербално обрачуна са Хабибом и његовим тимом, али је као и у већини случајева импровизовао. Сваки други борац после тог дела био би моментално отпуштен и кажњен забраном уласка у САД на дуг временски период. УФЦ има ту моћ, која досеже чак до Беле Куће (White House), да када им интерес тако налаже, овакве случајеве реши на најповољнији начин по сопствену инвестицију. Да се ради о одличном промотивном подухвату, види се по томе што се снимак напада константно користио у промотивним спотовима који најављују борбу, што је такође дегутантно, обзиром на последице на неколицину бораца из аутобуса. Једноставно, добитна формула је што више пажње, то је више новца. Ту леже разлози неуплитања УФЦ-а у довољној мери да се спрече догађаји који су уследили. Касније када је меч већ заказан, директор УФЦ-а Дејна Вајт није покушао да заустави МекГрегора да користи лична, етничка и религиозна подметања Хабибу, једноставно дозволио је Конору да буде Конор, капитализујући његов фанатизам да промовише борбу. О инциденту са аутобусом, Вајт је изјавио да му се гади тај чин, али ништа није урадио да се тај чин осуди или спречи²². Временом је оправдао Конора речима да је то у Ирској нормално да се за пријатеља тако реагује, и ствари су се разводњиле. УФЦ је најодговорнији и за нередде након борбе услед нагомилане фрустрације Нурмагомедова. Заказали су на организационом пољу, нереаговањем казненом политиком, и незаузимањем чвршћег става на МекГрегорова претеривања током промоције. Пратећи бројеве прегледа промотивних интервју, веровато су још више увидели исправност сопствене маркетинг кампање, и наставили су са појачавањем конфликта, омугућивши да је све као у „љубави и у рату“, дозвољено.

На жалост расно и верско ривалство продаје борбе, то је ружна али доказана чињеница. Хабиб јасно истиче своју исламску припадност и постао је временом за све муслимане широм света нека врста иконе популарне културе.

Било је питање само да ли ће неко услед верског екстремизма напасти МекГрегора или његову породицу, јер претњи према њему није мањкало. Он је сам заузео став да ће у

---

²² ESPN 2018 (*Dana White goes off on Conor McGregor storming UFC 223 media day [FULL] | ESPN*) Преузето са интернета 21. августа 2021. године https://www.youtube.com/watch?v=sfj3aX_ed7U

име руског (већински хришћанског) народа да победи Хабиба, јер њега они не сматрају „својим“.

На ред је дошла и сама борба, унутар које није било ништа неоубичајено за ММА борбе, до тренутка када се она завршила и када је Хабиб изгубио контролу над собом и такође направио инцидент који је се може тумачити као кршење закона државе у којој се борба одиграла. Да ли би неко други могао на улици напасти било кога пред сведоцима и остати по казненом закону некажњен? Тешко.

Спорт је друштвени феномен који се сам по себи налази на граници етичких норми. Напасти противника, случајно му одузети живот (или намерно), нанети му тешке телесне повреде, све то је у спорту могуће и дешава се, а не третира се казненом политиком која важи за људе ван спортског догађаја. Када целокупно друштво то прихвата и нема контролу над тим стварима, тешко да ће је имати неко коме зарада директно зависи од величине (контроверзног) спектакла који се може остварити.

УФЦ 229 је продао 2.400.000.00 ППВ преноса, и напунио трибине до краја. Хабиб Нурмагомедов је новчано кажњен за своје понашање након меча, и обојица бораца добили су забрану такмичења на период од 6-9 месеци, од спортске комисије државе Невада, САД. УФЦ их није казнио, нити опоменуо (Khaled A. Beydoun, 2018). Очекивали су да што пре направе причу за реванш и да пробију досадашњи рекорд зараде. На сву срећу, животне и спортске околности су такав сценарио одбацили и тешко да ће се таква прича икада поновити. ММА заједница је стала на страну једног или другог борца, ту није било потреса, мада су се сви сложили да неке ствари нису за промоцију, и нико осим МекГрегора није улазио у те дубине. Нурмагомедов је још два пута улазио у борилиште и оба пута одбранио свој појас, без икаквих контроверзи и неприличног понашања. Након друге одбране се службено пензионисао, и тиме завршио своју причу као ММА борца, повукавши се са скором од 29-0.

МекГрегор се са мање успеха вратио борбама, и сада је у низу два тешка пораза од Дастина Пориеа. Након другог пораза доживео је тешку повреду ноге.

У првом мечу ушао је улогу породичног човека и ММА мајстора, који жели да одмери свој сет вештина протим Дастиновог. Изгубио је нокаутом у другој рунди. Није правио никакве инциденте ни након борбе, остао је пун поштовања за противника.

У међувремену је “променио плочу“ и за реванш покушао да врати старог Конора, али није успео. Деловало је усиљено помињање противникове жене и детета, а посебно проблематично је помињање смрти Дастина у октагону, с обзиром на то да је ово спорт у коме је то могућ сценарио.

Након тешке повреде седећи на поду, наставио је да прети смрћу Даститу и његовој жени, и да шаље сексистичке поруке²³. Деловало је невероватно. Пар бораца је било одушевљено како је већ почео промоцију нове борбе, и да га треба следити, док је већина била згрожена свиме што су видели и чули. УФЦ није сматрао да је потребно реаговати, или казнити МекГрегора. На жалост по Конора, да је било било какве казнене политике, или јасних правила која важе за све, његово тренутно стање би се могло можда спречити. Промотер је опет убрао профит, а борац ма колико био богат и успешан, имаће физичке и менталне трауме од оквакве врсте повреде и пораза.

---

²³ UFC 2021 (UFC 264: Conor McGregor Octagon Interview) Преузето са интернета 20. Августа 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=G6ymIhvWQug>

8. ЗАКЉУЧАК

Стављајући све три стране учесника ове студије случаја на оцену одговорности, и савремени спорт као полигон на коме се дешавају овакви и слични догађаји, тешко се одати утиску да невиних нема, и да је само проценат кривице у неку руку различит. Спорт је временом постао алиби за различите друштвене и социјалне појаве, које превазилазе околности под којима се појављују. ММА је млад и савремен спорт, где су борци донекле персонификација модерних гладијатора, они стављају на „тацну“ свој живот, здравље и таштину, а правила, иако су дефинисана унутар октагона, изван њега не важе увек и нису иста за све.

МекГрегор, одрастао у оскудним условима, живећи од социјалне помоћи, као неко ко нема шта да изгуби, долази на сам врх овог спорта, и постаје најбогатији и најутицајнији ММА борац, и званично спортиста са највећом зарадом према Форбсу у 2020. години. Како немати разумевање за толико прескочених степеника у животу, толику радикалну промену животних околности, како остати нормалан или постати нормалан, ако је лудост била неопходна да се попнеш на сам врх?

Све што је чинио, мислио је да чини да побољша живот својој породици, а алат који је имао био је идеалан за промовисање својих мечева и стицање профита за компанију и за себе. Грешка је била само у мери, и границама које су прелажене, а није адекватно кажњен од стране послодавца за то. На крају и сам трпи штету повреда и нагомиланих фрустрација, јер не може се у овом спорту све на силу.

Нурмагомедов, од доста предности које је имао у односу на друге борце, највећа је била менторска улога и фигура његовог оца. Изгубивши њега, није имао више кога да импресионира, и није видео мотив да се такмичи, без да његов отац учествује у томе.

Желети да овај спорт буде спорт поштовања је лепо, и понашати се у складу са тим исто тако, али је на крају свих крајева ово ипак само спорт и индустрија забаве. Нема ту увек места за вредности и етичке принципе попут правде, једнакости, поштења, узајамног поштовања. Тако да се његово понашање такође не може оправдати туђим понашањем према њему. Ако победа у мечу није довољна, онда се морају испитати и његове животне вредности и чврстина истих.

Сви греше, падају и губе, питање је само материјала од којег сте саздани да би сте устали, признали своју грешку, и наставили даљи рад на себи.

Обојица су толико утицајни да имају шансу да граде нове генерације ММА бораца, и да свој коначни печат дају на другом месту.

Најодговорнији тренутно, за стање ствари и будућност ММА је УФЦ. Да ли ће се окренути стварању бољег спорта, и односа јавности према овом спорту, зависиће од њихове доследности, а не тражења само начина да се заради без обзира на последице. Увек се могу повући потези који на мах не изгледају исплативо, али на дуге стазе дају стабилност, добар глас, и сигурност да ће овај спорт напредовати и кретати се у смеру позитивних промена. У супротном може се очекивати да се систем сруши, јер никог не можете преварити и убедити дуго времена да вам плаћа нешто што почива на лошим темељима, због своје деце, ако ни због чега другог. Све више је младих који прате овакве спортске садржаје, па је одговорност ипак већа. Шта ће они из овог спорта закључити зависи од људи који га креирају, и од бораца попут Конора и Хабиба. На примеру њихове борбе, УФЦ је имао огромну срећу што последице нису биле веће, а питање је шта би се десило да је дошло до реванша и поновљене матрице промоције? Могли би можда да сачувају њих двојицу од физичких испада, али у свету подела, дирнути у осињак религије, мултикултуралности, породице, многи су се осетили поистовећено са Хабибом и били су спремни на реакцију. Ту је организација пала на тесту, и носиће велику одговорност уколико се у будуће дозволи развијање и подстракивање конфликта између спортиста на проблематичним линијама, јер фатални исход ионако лебди над овим екстремним спортом, не треба га још креирати зарад екстра профита.

9. ЛИТЕРАТУРА

1. Dixon, N. (2007). Trash talking, respect for opponents and good competition. *Sport, ethics and philosophy*, Vol.1, Issue 1, pg.96-106.
2. Grant, T.P (2012). „*History of Jiu-Jitsu: Coming to America and the Birth of the UFC*”
3. Khaled A. Beydoun (2018). Bigotry fueled the Conor McGregor-Khabib Nurmagomedov brawl after UFC 229 (*The Undefeated*)
4. Матија Мато Шкербић (2019). Етика спорта Williama Johna Morgana (*Филозофски факултет у Загребу, докторска дисертација*)
5. Omine, M. (2017). Ethics of Trash Talking in Soccer. *International Journal of Sport and Health Science*. Vol 15, pg. 120-125.
6. Раденовић Сандра (2015). Социологија спорта и/или социологија физичке културе - нека разматрања. *Социолошка луча*. 2015, IX/1, стр.: 42-55.
7. Раденовић Сандра (2014). *Спорт и друштво – Социологија са социологијом спорта. Социологија спорта*. Београд: Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду.
8. Septiana, Raden Mohammad Rizki (2019). *The violation of politeness principle in the case study of UFC 229 press conferences: Khabib vs McGregor*. Diploma thesis, UIN Sunan Gunung Djati Bandung.
9. Serra, P. (2015). *Principles os Sport Management*. Oxford: Oxford press.

9.1. Извори са интернета

1. All Things MMA (2018.) (Conor McGregor vs Khabib Nurmagomedov UFC 229: A Timeline of Bad Blood)

Преузето 14. јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=XoVwrzr9u7s>

2. Anatomy of fighter (2018.) (*Anatomy of UFC 229: Final Episode - Khabib Nurmagomedov dismantles Conor McGregor*)

Преузето 18. августа 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=fSj3VzKit6A>

3. Anatomy of fighter (2018.) (*Anatomy of UFC 223: Episode 11 - The Infamous Conor McGregor Bus Attack & Aftermath*) Преузето 10. јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=YKNoa0Ykzao>

4. (Britannica (2019.)) (*Mixed martial arts (MMA)*) Преузето 30. јула 2021. године (<https://www.britannica.com/sports/mixed-martial-arts>).

5. ESNEWS 2017 (*Dana White Recalls First Dinner He Had With Conor McGregor - I said we got a superstar!*) Преузето са интернета 25. јула. 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=PoLFFffgSPU>

6. ESPN 2018 (*Dana White goes off on Conor McGregor storming UFC 223 media day [FULL] | ESPN*) Преузето са интернета 21. августа 2021. године https://www.youtube.com/watch?v=sfj3aX_ed7U

7. ESPN 2018 (*Dana White reacts to Conor-Khabib press conference: 'Darkest' he's been part of | SC | ESPN*) Преузето са интернета 20. августа 2021. године https://www.youtube.com/watch?v=G261FD_HQ6U

8. FMMA (2016.) (*The MMA Hour: Episode 362 (w/ Khabib, Ferguson, Garbrandt & 2016 Awards)*) Преузето 17. августа 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=aJrbaE7EW3w>

9. MMA Focus (2018.) What Khabib said to Artem Lobov ? (FULL TRANSLATION) Преузето 15. јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=eNbKd0cABD0>

10. MMA FIGHTING 2015 (*Khabib Nurmagomedov tells Conor McGregor to stay at 145, says he wants to stay busy in 2016*) Преузето са интернета 1. августа 2021. године <https://www.mmafighting.com/2015/12/27/10128312/khabib-nurmagomedov-tells-conor-mcgregor-to-stay-at-145-2016-ufc-200>
11. Преузето 25. јула 2021. године са званичног сајта Хабиба Нурмагомедова <http://www.khabib.com/>
12. Rosenberg, Howard (1993). („'Ultimate' Fight Lives Up to Name”) Los Angeles Times https://web.archive.org/web/20111106201949/http://articles.latimes.com/1993-11-15/entertainment/ca-57200_1_ultimate-fighting-championship
13. Rovell 2016: (*UFC fighter union a possibility*) Преузето са сајта 10. јула 2021. године https://www.espn.com/video/clip/_id/16978109
14. Submission Radio 2019 (*Khabib Nurmagomedov on Conor McGregor Saying "It's Only Business" During Their Fight*) Преузето са сајта 20. августа 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=ssT2-Abh9cQ>
15. The Maclife (2016.) (*Conor McGregor & Khabib Nurmagomedov altercation at UFC 205 weigh-ins*) Преузето са сајта 25. Јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=KTnw7FEu3G0>
16. TWITTER 2016 @Coach Cavanagh (*Jesus loves knockouts but Mohammed wasn't a fan of summertime MMA? - Choose your religion wisely young fighters!*) Преузето са интернета 19. августа 2021. године https://twitter.com/john_kavanagh/status/721504547156463616
17. UFC 2016 (*UFC 205: Khabib Nurmagomedov Octagon interview*) Преузето са интернета 5. септембра 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=NaF0TUvWEk0>
18. UFC- Ultimate Fighting Championship (2016.) (*UFC 205: Khabib Nurmagomedov Octagon interview*) Преузето 10. јула 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=NaF0TUvWEk0>
19. UFC official website Преузето 18. августа 2021. године <https://www.ufc.com/>
20. UFC- Ultimate Fighting Championship (2018.) (*UFC 229 Press Conference: Khabib vs McGregor*) Преузето 10. јула 2021. године https://www.youtube.com/watch?v=s8NL-n_XgSY

21. UFC 2021 (*UFC 264: Conor McGregor Octagon Interview*) Преузето са сајта 20. Августа 2021. године <https://www.youtube.com/watch?v=G6ymIhvWQug>
22. UFC 2018 (*UFC 229: Khabib - Every Minute, Every Second I Will Smash Conor*) Преузето са сајта 15. Јула 2021. Године <https://www.youtube.com/watch?v=aKughot4Acc>
23. Википедија (2013.) (*Khabib Nurmagomedov*) Преузето са сајта 17. августа 2021. године https://en.wikipedia.org/wiki/Khabib_Nurmagomedov
24. Википедија (2013.) (*Conor McGregor*) Преузето са сајта 17. августа 2021. године https://en.wikipedia.org/wiki/Conor_McGregor
25. Википедија (2010.) (*Мешовите борилачке вештине*) Преузето са сајта 15. августа 2021. године https://sr.wikipedia.org/wiki/Мешовите_борилачке_вештине
26. Википедија (2017.) (*Ultimate Fighting Championship*) Преузето са сајта 15. јула 2021. године https://sr.wikipedia.org/sr-ec/Ultimate_Fighting_Championship